ANKEM Derg 1 (No 1) : 53-55 (1987).

SEFTRİAKSONUN JİNEKOLOJİ VE OBSTETRİKTE KLİNİK UYGULAMASI

Kazım ERKUŞ, Güngör TUNCAY

ÖZET

Uzun etki süreli üçüncü jenerasyon sefalosporinlerden biri olan seftriakson değişik nedenlerle enfekte olmuş 17 olgu üzerinde klinik olarak denenmiştir. Sonuçlara göre seftriakson ilk gün 3 g, daha sonraki günler 2 g olarak ortalama 5 gün ve günlük bir veya iki seferde uygulanan bir pozoloji ile verildiğinde iyi tolere edilmiş ve çok etkin bulunmuştur.

SUMMARY

Clinical use of ceftriaxone in gynecology and obstetrics.

Ceftriaxone, a long active third generation cephalosporin, was administred to 17 patients with various infections. Ceftriaxone was found to be highly effective when injected 3 g on the first day and 2 g on the following days (average 5 days), once or twice daily, and was well tolerated by the patients.

GİRİŞ

Seftriakson (ceftriaxone) kas ve damar içi kullanım için hazırlanmış yeni bir sefalosporindir. İn vitro olarak gösterdiği yüksek ve geniş antibakteriyel etkinlik seftriaksonun üçüncü jenerasyon sefalosporinler içinde yer almasını sağlamıştır. Bunun dışında yaklaşık 7-8 saat gibi uzun süreli bir plazma atılım yarı ömrüne sahip olması uygulamada kullanım aralıklarını açma ve pozolojiyi azaltma imkanı vermiştir. Bu çalışma seftriaksonun klinik tolerans ve etkinliğini değerlendirmek ve uygulanacak pozolojiyi belirlemek amacıyla E.Ü.Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Ana Bilim Dalında yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Aşağıda dökümü yapılan ve seftriaksona duyarlı olduğu varsayılan bakteriyel enfeksiyonlu 17 olgu, hastane ortamında sağaltıma alınmıştır.

Yaş ortalaması 31 olan bu hastaların biri (PİD-Gonore) dışında hiçbirinde bakteri izolasyonu ve duyarlık deneyi yapılmamıştır.

Olguların beşi postoperatif enfeksiyon, dördü üriner enfeksiyon, üçü postoperatif profilaktik sağaltım, ikisi bilateral akut salpinjit, bireri postpartum enfeksiyon, postpartum enfekte tromboflebit ve post küretaj enfeksiyon olarak tanımlanmışlardır.

Olguların 15'ine günde iki defada toplam 3 g (ilk gün sabah 2 g, akşam 1 g; daha sonraki günler iki kere 1.5 g) seftriakson i.v. veya i.m. olarak, diğer iki olguya günde bir kez 2 g seftriakson i.v. olarak uygulanmıştır. Sağaltım ortalama olarak 5 gün sürmüştür.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Ana Bilim Dalı, Bornova, İzmir

İlacın klinik etkinliği enfeksiyonun klinik ve paraklinik belirtilerinin evolüsyonuna göre değerlendirilmiştir.

Yerel ve sistemik klinik tolerans hergün ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Biyolojik tolerans için iyonogram (Na, Cl, K, Ca), protidemi, albüminemi, glisemi, azotemi, kreatinemi, bilüribinemi, alkalen fosfatazlar, SGOT ve SGPT transaminazları, hemogram gibi parametreler göz önüne alınmış ve olabildiğince her olguda ilk uygulamadan önce, uygulamanın 3., 5. ve 7. günlerinde, uygulama sonunda ve uygulama kesildikten 5 gün sonra tekrarlanmıştır.

BULGULAR

Sağaltım sonuçları: 17 olgunun 15'inde (% 88) iyileşme sağlanmış, 2 olguda (% 12) başarısız sonuç alınmıştır. Başarısız olgulardan birinde üriner enfeksiyon geçici bir süre iyileşme gösterdikten sonra febril üriner enfeksiyon devam etmiştir. Diğer başarısız olgu tromboflebit olgusudur.

Reaksiyonlar: Üriner enfeksiyonlu olgulardan birinde etkin sağaltımın durdurulmasından 1 hafta sonra reenfeksiyon oluşmuş, ancak 5 gün süren 1 g/gün i.m. uygulama ile remisyon alınmıştır.

Tolerans: 4 olgu enjeksiyonun uygulandığı yerde veinit göstermiş, bunlardan bir tanesi de i.v. enjeksiyon yerinde şiddetli ağrı hissetmiştir. 3 olgu sağaltım sırasında diyareden yakınmış, ancak bunun antibiyoterapi ile ilişkisi saptanamamıştır.

Biyolojik araştırmalar: 3 olguda ikincil bir eozinofili, 2 olguda ılımlı trombopeni gözlenmiş, ancak bunun antibiyotik ile ilişkisi şüpheli karşılanmıştır. Zira sağaltım boyunca bu parametrelerde düzelme görülmüştür. Bir olguda alkalen fosfataz ve SGOT değerlerinde hafif bir yükselme görülmüştür. Diğer tüm biyolojik parametreler normal sınırlarda ve değişmemiş olarak kalmıştır.

TARTIŞMA

Bu araştırmanın ışığında kanımızca seftriakson ciddi enfeksiyonların sağaltımında oldukça etkin bir antibiyotiktir. Bu özelliği bilhassa enterobakteriler üzerindeki güçlü antibakteriyel etkinliğine bağlıdır (1).

Bilindiği gibi bu bakterilerin birçoğu kullanıla gelen beta laktam antibiyotiklere ve bazen de ikinci jenerasyon sefalosporinlere yanıt vermezler.

Seftriaksonun spektrumu diğer üçüncü jenerasyon sefalosporinlerinkine benzer (2).

Sonuç olarak seftriakson uzun etki süreli ve üçüncü jenerasyon adı verilen sefalosporinlerin antibakteriyel etkinliğinin dikkati çekici avantajlarını bünyesinde toplayan bir antibiyotiktir. Böylece düşük dozlarda gün içinde tek sefer kullanımı ile olumlu sonuçlar alınabilmektedir. Kullanım kolaylığı yanında bu uygulama modeli sağlık ve ekonomi açısından gözönüne alınması gereken önemli bir özelliktir.

KAYNAKLAR

1- Neu H, Merepol N J, Fu K P: Antibacterial activity of ceftriaxone (Ro 13-9904). β-lactamase-stable cephalosporin, *Antimicrob Agents Chemother 19:* 414 (1981).

2- Pickup M E, Bird H A, Lowe J R, Lees L, Wright V: A pharmacokinetic and tolerance study of Ro 13-9904. A new cephalosporin antibiotic, *Br J Clin Parmacol 12:* 111 (1981).